

PRESSEMEDDELELSE NR. 50/26

Luxembourg den 14. april 2026

Domstolens dom i sag C-590/23 | Pelham (Begrebet »pastiche«)

Domstolen præciserer rækkevidden af undtagelsen for »pastiche« i forbindelse med »udtagning af musikprøver« (sampling)

Denne undtagelse skal sikre en rimelig balance mellem beskyttelsen af ophavsretten og beskyttelsen af friheden for kunst

I forbindelse med den langvarige tvist vedrørende overtagelse af en prøve (*sample*) fra et musikstykke tilhørende den tyske gruppe Kraftwerk præciserer Domstolen rækkevidden af undtagelsen for »pastiche«, der tillader anvendelse af elementer af et ophavsretligt beskyttet værk uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne.

Domstolen fastslår bl.a., at denne undtagelse dækker frembringelser, der vækker forestilling om et eller flere eksisterende værker, samtidig med at de udviser synlige forskelle i forhold til disse, og som anvender visse af disses ophavsretligt beskyttede karakteristiske elementer, herunder ved hjælp af »prøveudtagning« (sampling), med det formål at etablere en kunstnerisk eller kreativ dialog med disse værker, der er genkendelig som sådan. Denne dialog kan antage forskellige former, bl.a. en åbenlys stilistisk efterligning af værkerne, en hyldest af disse eller en humoristisk eller kritisk konfrontation med dem.

Den tyske musikgruppe Kraftwerk udgav i 1977 et fonogram, der indeholder musikstykket »Metall auf Metall«.

De to grundlæggere af denne gruppe har sagsøgt de to komponister af musikstykket »Nur mir« og producenten af de fonogrammer, hvorpå dette stykke udkom i 1997 (og igen i 2004), Pelham GmbH, ved de tyske domstole. De ¹ foreholder dem, at de har krænkede bl.a. de med ophavsretten beslægtede rettigheder, som de er indehavere af i deres egenskab af fremstillere af fonogrammer ², ved i elektronisk form at have kopieret en prøve (*sample*) på ca. to sekunder af en rytmesekvens fra musikstykket »Metall auf Metall« og indarbejdet denne prøve i loops i musikstykket »Nur mir«.

I denne tvist, der har verseret i mere end 20 år ³, udestår det at afgøre, om denne udtagning af en prøve har været lovlig siden den 7. juni 2021 som anvendelse med henblik på »pastiche«. På denne dato trådte en undtagelse fra ophavsretten og fonogramfremstillers rettigheder i kraft i Tyskland, hvorved reproduktion, distribution og overføring til almenheden af et offentliggjort værk blev tilladt med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

Da denne undtagelse har oprindelse i EU-retten ⁴, har forbundsdomstolen anmodet Domstolen om at præcisere rækkevidden af begrebet »pastiche«.

Domstolen udtaler, at undtagelsen for »pastiche« ⁵ dækker frembringelser, som vækker forestilling om et eller flere eksisterende værker, samtidig med at de udviser synlige forskelle i forhold til disse, og som anvender visse af disses ophavsretligt beskyttede karakteristiske elementer, herunder ved hjælp af »prøveudtagning« (sampling), med det formål at etablere en kunstnerisk eller kreativ dialog med disse værker, der er genkendelig som sådan ⁶. Denne dialog kan antage forskellige former, bl.a. en åbenlys stilistisk efterligning af værkerne, en hyldest af disse eller en humoristisk eller kritisk konfrontation med dem.

For at det kan fastslås, at en anvendelse er foretaget »med henblik på« pastiche, er det tilstrækkeligt, at karakteren af »pastiche« er genkendelig for personer, der kender det eksisterende værk, hvorfra elementer er lånt. Det er følgelig ikke

nødvendigt, at det fastslås, at brugeren har haft til hensigt at benytte værket til pasticheformål.

Domstolen bemærker, at denne fortolkning af undtagelsen for »pastiche« sikrer en rimelig balance mellem beskyttelsen af friheden for kunst og beskyttelsen af ophavsretten samt retssikkerheden.

Det tilkommer forbundsdomstolen at træffe afgørelse i den tvist, der verserer for den, under hensyntagen til Domstolens svar. Forbundsdomstolen anførte i forelæggelsesafgørelsen, at der, ifølge konstateringerne ved underinstansen ⁷, i musikstykket »Nur mir« foretages en kunstnerisk konfrontation med den nævnte rytmesekvens, der er overtaget fra musikstykket »Metall auf Metall«, i en anden musikgenre, som på trods af en reduktion af tempoet og en rytmeforskydning kan genkendes som en henvisning til det originale musikstykke.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse. Denne afgørelse er på tilsvarende måde bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikkeofficielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen og eventuelt et resumé](#) af dommen offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106.

Følg Domstolen online!

¹ Eftersom den ene af de to døde i 2020, er det vedkommendes retssuccessor, der siden da har været part i tvisten.

² Med musikstykket »Metall auf Metall«.

³ Domstolen har allerede som svar på en tidligere præjudiciel forelæggelse fra den tyske forbundsdomstol i forbindelse med den samme tvist præciseret, at sampling kan udgøre et indgreb i fonogramfremstillernes rettigheder, når den foretages uden dennes tilladelse. Anvendelse af en lydprøve, der er udtaget af et fonogram, i en form, som er ændret og uigenkendelig for øret, udgør imidlertid ikke et indgreb i disse rettigheder, heller ikke selv om en sådan tilladelse ikke er indhentet (jf. dom af 29.7.2019, Pelham m.fl., sag [C-476/17](#); jf. også pressemeddelelse [nr. 98/19](#)).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets [direktiv 2001/29/EF](#) af 22.5.2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsområdet. Dette direktiv giver medlemsstaterne mulighed for at indføre undtagelser fra eller indskrænkninger i eneretten til reproduktion og overføring til almenheden, bl.a. når der er tale om anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

⁵ Som omhandlet i direktivets artikel 5, stk. 3, litra k). Domstolen præciserer i denne forbindelse, at denne undtagelse ikke har en residual karakter (Auffangtatbestand) i den forstand, at den omfatter enhver form for kreativ anvendelse af ophavsretligt beskyttet materiale.

⁶ Begrebet »pastiche« omfatter derfor ikke skjulte efterligninger af beskyttede frembringelser og heller ikke plagiat.

⁷ Nemlig den regionale appeldomstol i Hamburg.